

Normvärdeslista för elnätsanläggningar avseende tillsynsperioden 2016-2019

Det följer av 6 § intäktsramsförordningen för elnätsföretag att elnätsföretagen som huvudregel ska värdera sina anläggningar till normvärde. Dessa uppgifter ska redovisas till Ei i enlighet med rapporteringsföreskriften.

Samma regel gällde även för tillsynsperioden 2012-2015. Inför den perioden tog Ei fram en normvärdeslista som omfattar de flesta elnätsanläggningar som kan ingå i kapitalbasen. Normvärdeslistan har tillämpats vid värdering av cirka 95 procent av de anläggningar som elnätsföretagen redovisat till Ei inför tillsynsperioden 2012-2015. Normvärdeslistan har inte överklagats av elnätsföretagen.

Inför tillsynsperioden 2016-2019 gav Ei i uppdrag till konsultföretaget Grontmij AB (Grontmij) att göra en översyn av normvärdeslistan. I uppdraget ingick att analysera och identifiera om det föreligger behov av eventuella justeringar av normvärdeslistan inför perioden 2016-2019 utöver justeringar med hänsyn till prislägesförändringar. I uppdraget ingick även att, utifrån de eventuella identifierade behoven, föreslår vilka ändringar som behöver göras.

Grontmij levererade, den 5 december 2014, en rapport och ett förslag på en ny uppdaterad normvärdeslista för tillsynsperioden 2016-2019. Ei skickade rapporten och normvärdeslistan på remiss till alla elnätsföretag. Tio remissinstanser inkom med synpunkter på förslaget.

Redogörelse för konsultrapporten

Utgångspunkten för Grontmij's översyn har varit normvärdeslistan för perioden 2012-2015. Vid analys av normvärdeslistan har Grontmij använt dels EBR¹ KLG1:14 och KLG2:14, dels erfarenhetsbaserade uppgifter i form av utredningar, förprojekteringar, projekteringar, kostnadskalkyler, upphandlingar ur Grontmij's totala uppdragsbank med utförda uppdrag inom distribution av elkraft samt marknadspriser från leverantörer av aktuell utrustning (Grontmij's lista).

Den föreslagna normvärdeslistan för perioden 2016-2019 innehåller 823 stycken specifika anläggningstyper med unika koder. Antalet koder som behandlar anläggningstyper för

¹ El Byggnads Rationalisering

spänningsnivåer upp till och med 24 kV är 216 stycken. Antalet koder som behandlar anläggningstyper med spänningsnivåer på över 24 kV är 607 stycken. Fyra koder är helt nya.

Metod för anläggningar till och med 24 kV

Inledningsvis har Grontmij indexerat normvärdeslistan för perioden 2012-2015 gällande anläggningstyper upp till och med 24 kV med hjälp av faktorprisindex för byggnader (FPI) till en nivå motsvarande år 2014. Vid den efterföljande analysen av den indexerade normvärdeslistan 2014 har värdena jämförts med EBR KLG1:14 samt med Grontmijs lista. Slutsatserna av denna jämförelse har hanterats enligt nedan.

1. Om jämförelsen har inneburit endast små skillnader mellan den indexerade normvärdeslistan 2014 och EBR eller Grontmijs lista har den indexerade normvärdeslistan 2014 även fortsättningsvis ansetts vara en rimlig nivå för den aktuella koden.

$$\text{Normvärde 2014} = \text{Indexerat normvärde 2014}$$

2. Om jämförelsen har inneburit en markant skillnad mellan den indexerade normvärdeslistan 2014 och EBR eller Grontmijs lista har den indexerade normvärdeslistan 2014 reviderats och nytt normvärde presenterats. Det nya normvärdet har beräknats som ett genomsnitt av motsvarande värden för aktuell kod från de tre separata listorna, se ekvation nedan. Generellt sett har en differens mellan de tre listorna på 10 procent räknats som en "markant skillnad" och har då hanterats enligt ekvationen nedan.

$$\text{Normvärde 2014} = \frac{\text{Indexerat normvärde 2014} + \text{EBR värde 2014} + \text{Grontmijs lista}}{3}$$

Antalet koder som behandlar anläggningstyper för spänningsnivåer upp till och med 24 kV är, som ovan nämnts, 216 stycken. Av dessa har 156 stycken fått förslag enligt punkt 1 ovan, dvs. enligt den indexerade normvärdeslistan utan ändring. 60 stycken koder har reviderats enligt genomsnittsberäkningen i punkt 2 ovan och två koder (nätstationer i cityområde) har hanterats utanför alternativen ovan eftersom de är helt nya och har fått förslag enligt EBR KLG 1:14. De reviderade normvärdena har för vissa koder inneburit en höjning mot motsvarande värde i den indexerade normvärdeslistan för 2014 och i vissa fall har revideringen inneburit en sänkning.

Metod för anläggningar över 24 kV

Grontmij har använt samma metod som ovan vid analysen av anläggningstyper över 24 kV med den skillnaden att EBR KLG 2:14 inte har kunnat användas fullt ut. Det eftersom att kostnadskatalogens innehåll inte helt överensstämmer med normvärdeslistans specifikationer och upplägg. Däremot har kostnadsutvecklingen för regionnätets anläggningsdelar i kostnadskatalogen använts som jämförelse vid analys av kostnadsutvecklingen. För de koder där en jämförelse gällande direkta kostnader och priser kunnat ske mot EBR har det gjorts och dessa har inkluderats i Grontmijs

normvärdeslista. Grontmijs lista har därmed fått en större tyngd som jämförande kriterium för anläggningstyper över 24 kV än för övriga anläggningstyper.

Vid analys av den indexerade normvärdeslistan 2014 har värdena således jämförts endast med Grontmijs lista. Slutsatserna av denna jämförelse har hanterats enligt nedan.

3. Om jämförelsen har inneburit endast små skillnader mellan den indexerade normvärdeslistan 2014 och Grontmijs lista har den indexerade normvärdeslistan 2014 även fortsättningsvis ansetts vara en rimlig nivå för den aktuella koden.

$$\text{Normvärde 2014} = \text{Indexerat normvärde 2014}$$

4. Om jämförelsen har inneburit en markant skillnad mellan den indexerade normvärdeslistan 2014 och Grontmijs lista har den indexerade normvärdeslistan 2014 reviderats och nytt normvärde presenterats. Det nya normvärdet har beräknats som ett genomsnitt av indexerat normvärde och Grontmijs lista, se ekvation nedan. Precis som för övriga anläggningar så har generellt sett en differens mellan de två listorna på 10 procent räknats som en "markant skillnad" och har då hanterats enligt ekvationen nedan.

$$\text{Normvärde 2014} = \frac{\text{Indexerat normvärde 2014} + \text{Grontmijslista}}{2}$$

Antalet koder som behandlar anläggningstyper för spänningsnivåer över 24 kV är, som ovan nämnts, 607 stycken. Av dessa har 550 stycken fått förslag enligt punkt 3 ovan, dvs. enligt den indexerade normvärdeslistan utan ändring. 57 stycken koder har reviderats enligt genomsnittsberäkningen i punkt 4 ovan. Samtliga 57 koder som har reviderats enligt punkten 4 har fått högre värden än de motsvarande värdena från den indexerade normvärdeslistan.

Revidering av koder

Grontmij har även tittat på behovet av att lägga till alternativt plocka bort koder till normvärdeslistan. Grontmij föreslår att två anläggningstyper ska införas i normvärdeslistan eftersom de existerar i betydande mängd i dagens elkraftsnät (elmätare för strömtransformatormätning 0,4 kV-24 kV och nätstation i cityområde). Totalt tillkommer fyra nya koder till normvärdeslistan, varav två koder är för nya mätare och två koder är för nätstationer i citymiljö. De nya mätarna har värderas som ett genomsnitt av EBR KLG 1:14 och Grontmijs lista. Stationerna i citymiljö har värderas uteslutande utifrån EBR 2014. Vidare föreslår Grontmij att det inte ska plockas bort några normkoder från normvärdeslistan.

Remissynpunkter

De flesta remissinstanser anser att den metodik som används av Grontmij vid revideringen av normvärdeslistan är bra. Däremot har flera instanser påpekat att den gräns på 10 procent som vid remitteringen av rapporten användes som norm för att göra en ytterligare granskning och avvika från den generella uppräknings, gör att värden med relativt stora avvikelser inte har justerats. Flera remissinstanser anser att en mer

verklighetsanpassad gräns för ytterligare analys hade legat vid en avvikelse om 5 procent. En senare revidering på liknande sätt kommer annars kunna innebära mycket stora förändringar i normvärdet istället för en mindre justering i nuläget.

Flera remissinstanser har också lyft fram att det behövs fler normkoder för att spegla de anläggningstillgångar som används i nätverksamheten. Flera remissinstanser har gett förslag på vilka ytterligare anläggningar som skulle behöva en egen normkod.

Ei:s bedömning

Ei anser att den ursprungliga normvärdeslistan är väl genomarbetad och representativ för de olika normvärdena. Därför kan den ursprungliga normvärdeslistan, som tillämpades under tillsynsperioden 2012-2015, användas som utgångspunkt för att räkna upp värdena i 2014 års prisnivå. Det är även rimligt att använda en gräns som norm för att göra en ytterligare granskning och avvika från den generella uppräkningsmetoden. Det bör inte per automatik beräknas nya normvärden för samtliga anläggningar, utan justeringar av normvärdena bör endast göras där det finns starka skäl att frångå en indexeringsmetod av de ursprungliga normvärdena.

Ei anser dock, i likhet med remissinstanserna, att en gräns på 10 procent som norm för att göra en ytterligare granskning och avvika från den generella uppräkningsmetoden riskerar att vara för stor. Det kan bidra till att stora prisförändringar inte beaktas samt att det kan bli stora justeringar i normvärdena mellan olika tillsynsperioder. Med anledning av detta bör gränsen minska från 10 procent till 5 procent. Som en följd har Grontmij uppdaterat rapporten och normvärdeslistan genom en tillämpning utifrån samma metodik men där gränsen för att göra en ytterligare granskning och avvika från den generella uppräkningsmetoden har justerats från 10 procent till 5 procent.

Att flytta gränsen från 10 procent till 5 procent innebär att normvärdet för fler koder justerats utöver indexeringen av det ursprungliga normvärdet. För anläggningar upp till och med 24 kV har 93 stycken koder fått ett nytt normvärde beräknat enligt genomsnittsberäkning. Detta till skillnad från Grontmij's ursprungliga förslag som innebar att 60 stycken koder fick ett nytt normvärde beräknat enligt genomsnittsberäkningen. För anläggningar över 24 kV innebär justeringen från 10 procent till 5 procent att 78 stycken koder av totalt 607 stycken koder fått ett nytt normvärde beräknat enligt genomsnittsberäkningen. Detta till skillnad från Grontmij's ursprungliga förslag där 57 stycken koder fick ett nytt normvärde beräknat enligt genomsnittsberäkningen.

Ei väljer att i dagsläget inte utöka normvärdeslistan med ytterligare anläggningstillgångar utöver de som föreslås av Grontmij. Detta innebär inte en direkt rättsförlust för företagen eftersom de har möjlighet, precis som tidigare, att anskaffningsvärdera de anläggningar som inte finns i normvärdeslistan.

Efter justeringen att flytta gränsen för att göra en ytterligare granskning och avvika från den generella uppräkningsgränsen från 10 procent till 5 procent anser Ei att Grontmij's normvärdeslista väl speglar normvärden för elnätanslagningar för tillsynsperioden 2016-2019. Med anledning av ovanstående ska den av Grontmij framtagna normvärdeslistan användas vid nuanskaffningsvärdering av elnätanslagningar för tillsynsperioden 2016-2019 (dnr. 2014-102406). Normvärdeslistan för tillsynsperioden 2016-2019 är publicerad på www.ei.se den 13 mars 2015.